Palliatieve zorg vaak te laat ingezet bij chronische aandoeningen

Palliatieve zorg is breder dan terminale zorg alleen en er kan al eerder mee worden begonnen. Echter, bij patiënten met een andere ziekte dan kanker – bijvoorbeeld patiënten met COPD of kwetsbare ouderen – wordt de huisarts zich vaak geleidelijk en pas relatief kort voor het overlijden bewust van de behoefte aan palliatieve zorg. Dit blijkt uit onderzoek bij het NIVEL en EMGO+ van arts Susanne Claessen, waarop zij 28 februari jongstleden promoveerde bij VU medisch centrum.

25-02-2013

Palliatieve zorg richt zich niet op genezing, maar op de kwaliteit van leven van mensen met een levensbedreigende, ongeneeslijke ziekte. Claessen onderzocht of palliatieve zorg al in een vroeg stadium van een levensbedreigende ziekte wordt gegeven. Dit blijkt nog lang niet het geval te zijn. Terwijl het wel belangrijk is, om onnodige ziekenhuisopnames en crisissituaties te voorkomen. Zij maakte gebruik van vragenlijsten en interviews onder huisartsen om dit te onderzoeken. Huisartsen blijken de behoefte aan palliatieve zorg te herkennen op basis van een combinatie van veelal subtiele signalen van patiënten, zoals een toenemende afhankelijkheid van zorg en uitblijven van herstel na bijkomende infecties. Ook door signalen van familieleden of informatie van de medisch specialist kunnen huisartsen bij een patiënt een behoefte aan palliatieve zorg vaststellen.

Eerder gesprek aangaan

Susanne Claessen: "Huisartsen weten dat palliatieve zorg al voor de terminale fase kan beginnen. Maar bijvoorbeeld bij patiënten met hartfalen of COPD is het voor huisartsen soms lastig om te zien wanneer zij ermee moeten beginnen. Daarbij speelt mee dat bij deze ziektes slechte periodes vaak worden afgewisseld met betere periodes." Claessen pleit voor een aanpak waarbij huisartsen al in een vroeg stadium het initiatief nemen om het gesprek aan te gaan met een patiënt en zijn naasten over hun zorgbehoeften in de laatste levensfase.

Kwaliteit meten

In het proefschrift wordt ook aandacht besteed aan de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren voor palliatieve zorg. Kwaliteitsindicatoren zijn meetbare aspecten van zorg die een indicatie geven over de zorgkwaliteit. Uit het onderzoek van Susanne Claessen blijkt dat relatief slecht wordt gescoord op de kwaliteitsindicatoren voor nazorg aan nabestaanden. "De palliatieve zorg heeft de laatste jaren veel ontwikkelingen doorgemaakt", stelt ze, "maar er is nog meer aandacht nodig voor patiënten met chronische aandoeningen en voor de nazorg aan nabestaanden."

Bron: http://www.nivel.nl/nieuws/palliatieve-zorg-vaak-te-laat-ingezet-bij-chronische-aandoeningen (20 juni 2013)